

8.11.1977

Opastinsilta 7 00520 HELSINKI 52
Semaförbron HELSINGFORS

Puhelin 1511
Telefon

... Till arbetspensionsanstalterna

Regeringen har 28.10.1977 till riksdagen avlåtit en proposition med förslag till lag om ändring av 7 § lagen om pension för arbetstagare.

I propositionen föreslås att den lön som utgör grund för arbetspensionen skall bestämmas så, att av de högst fyra sista kalenderåren utväljs de i lönemässigt avseende två mellersta åren i stället för som hittills de två bästa åren. Det förslagna nya uträkningssättet skulle förhindra uppkomsten av ett på tillfälligtvis höga inkomster baserat pensionspåslag.

Lagändringen föreslås att träda i kraft 1.1.1978 så, att ändringen skulle tillämpas på arbetsförhållanden som upphör efter år 1977. För att ändringen inte retroaktivt skall minska arbetstagarens intjänade pensionsskydd föreslås att lagen gradvis träder i kraft på så sätt, att vid uträkning av arbetstagarens lön beaktas alltid det i löneavseende bästa kalenderåret av de fyra arbetsförhållandeåren, om detta kalenderår infallit före lagändringens ikraftträdande.

Propositionens innehåll i detalj framgår av medföljande bilaga.

PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

BILAGA

Regeringens proposition

**Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag
angående ändring av 7 § lagen om pension för arbetstagare.**

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL.

I propositionen föreslås att uträknings sättet för den lön som ligger till grund för arbetspensionen ändras så, att de svängningar som inträffat i arbetstagarens stabiliserade förtjänstnivå under de senaste tjänstgöringsåren skulle förhindras från att alltför lätt inverka på pensionsbeloppet. Det föreslagna nya uträknings sättet skulle förebygga uppkomsten av en på

tillfälliga höga inkomster baserad pensionsöverskridning.

Reformen är avsedd att träda i kraft från början av år 1978 så, att den tillämpas vid bestämmandet av den pensionsgrundande lönen i arbetsförhållande, som upphört efter år 1977. Lagen tillämpas likväl inte på pensionsfall, som inträffat före år 1978.

MOTIVERING.

Enligt 7 § 1 mom. lagen om pension för arbetstagare (395/61, APL), sådant det lyder i lag av den 29 december 1972 (934/72), bestämmes den pensionsgrundande lönen särskilt för sig för ettvarit arbetsförhållande genom att av de högst fyra senaste kalenderår, under vilka arbetsförhållandet fortgått, de två år väljas, under vilka medelbeloppet per månad av de enligt arbetstagarens index justerade arbetsförtjänsterna är de största. Pensionslönen utgör medelbeloppet per månad av de erhållna arbetsförtjänsterna under dessa två år. Om det likväl är uppenbart, att arbetstagarens pensionslön i det senaste arbetsförhållandet, som faller under APL, varit av undantagsskäl högre eller lägre än hans stabiliserade arbetsförtjänster i samma arbetsförhållande, bestäms pensionslönen enligt medelbeloppet av den arbetsförtjänst, som arbetstagaren hade åtnjutit, om nämnda skäl inte förelegat.

Definitionen av den i APL avsedda pensionslönen leder till att arbetstagarens pension i allmänhet bestämmes på grundvalen av de bästa arbetsförtjänsterna, som han erhållit under

sina senaste tjänstgöringsår. Ifall arbetstagarens arbetsförtjänster växlat under olika år har detta lett till att hans pension ofta bestäms på basen av arbetsförtjänster som är bättre än den egentliga medelnivån. Stadgandet om uträkningen av pensionen borde likväl göra det möjligt att bestämma beloppet av arbetsförtjänsterna så, att de motsvarar den stabiliserade förtjänstnivån vid tidpunkten för arbetsförhållandets upphörande.

Den ekonomiska utvecklingen i vårt land förutsätter, att de medel som framdeles skall användas till pensionsskyddet mera ändamålsenligt än hittills kunde dirigeras i enlighet med den i arbetspensionslagarna avsedda pensionsnivån. På grund härav borde man korrigera den snedvridning som föranleds av uträkningsstadgandet för den gällande pensionslönen och som kan bidra till uppkomsten av pensioner som till sin målsättning är överstora.

Med stöd av det ovan sagda och för åstadkommandet av en så enkel uträkningsregel som möjligt, föreslås att 7 § 1 mom. APL ändras

så, att pensionslönen enligt APL skulle uträknas på gällande sätt av de arbetsförtjänster, som erhållits under de högst fyra senaste åren, på basen av arbetsförtjänsterna under de två år, under vilka förtjänstnivån varit av medelnivå. Som en följd av detta uträkningssätt uppkommer ett slutresultat, som granskat i medeltal, nära motsvarar medelvärdet av arbetsförtjänsterna under arbetstagarens fyra senaste tjänstgöringsår, varvid växlingen i arbetstagarnas arbetsförtjänster inte alltför lätt skulle inverka på pensionslönen. Detta förfarande skulle inte heller förorsaka betydande förändringar i den gällande uträkningstekniken, eftersom grunddragen i bestämmandet av pensionslönen skulle förbli oförändrade. Arbetstagarens möjlighet att få sin pensionslön bestämd med avvikelse härav skulle förbli oförändrad, eftersom stadgandet i 7 § 2 mom. APL bibehålles.

Det nya uträkningssättet för den nu föreslagna pensionslönen innebär att pensionsutgifternas tillväxt avstannar inom APL. Beträffande de pensioner vilka börjar utgå efter ändringen uppskattas den genomsnittliga inverkan vara av fem procents storleksklass, om de växlingar som noterats inom förtjänstutvecklingen under de senaste åren fortsätter att vara av samma storlek. Under det första tillämpningsåret inverkar ändringen på kostnaderna med cirka två miljoner mark, varefter de skulle stiga till cirka 90 miljoner mark för år 1985. Uppskattningen har framställts enligt 1977 års nivå.

Det nya uträkningssättet för pensionslönen

leder även till att de relativt små arbetspensionerna sjunker, vilket för de pensioners vidkommande som understiger den målsatta nivån, kan med beaktande av pensionernas nivå anses såsom oskäligt, särskilt på grund av att arbetspensionerna träder i kraft gradvis. Fastän till en större understödsdel eller ett större understödstillägg, som avses i folkpensionslagen (347/56), är det ändamålsenligt att inom varje system utreda möjligheterna att minska inverkan av dessa arbetspensioners sänkning.

Reformen är avsedd att träda i kraft från början av år 1978 så, att lagändringen skulle tillämpas på arbetsförhållanden, vilka upphör efter det lagen trätt i kraft. Sålunda skulle man inte ingripa i de fribrevspensionsrättigheter som redan intjänats. För att det av arbetstagaren intjänade pensionsskyddet inte på grund av ändringen skulle minska retroaktivt, skulle lagen gradvis träda i kraft så, att vid uträkningen av arbetsgivarens pensionslön skulle det kalenderår, vilket till förtjänstnivån varit det bästa av de senaste fyra åren, under vilka arbetsförhållandet fortgått, alltid beaktas, om detta kalenderår infaller före lagens ikraftträdande. Lagen skulle likväl inte beröra sådana pensionsfall, vilka inträffat före dess ikraftträdande.

Regeringen avger en särskild proposition angående motsvarande ändring i lagen om statens pensioner (280/66).

Med stöd av vad ovan anförts förelägges Riksdagen till antagande följande lagförslag:

Lag

angående ändring av 7 § lagen om pension för arbetstagare.

I enlighet med riksdagens beslut ändras 7 § 1 mom. lagen den 8 juli 1961 om pension för arbetstagare, sådant det lyder i lag av den 29 december 1972 (934/72), som följer:

7 §.

Den pensionsgrundande lönen bestämmes särskilt för sig för ettvarit arbetsförhållande genom att uträkna medelbeloppet per månad av de i enlighet med 9 § 1 mom. justerade, sammanlagda arbetsförtjänsterna under de två kalenderår, vilka på nedannämnda sätt valts av de högst fyra senaste kalenderår, under vilka arbetsförhållandet fortgått. Har arbetsförhållandet fortgått under flera än två kalenderår,

tages det år, under vilket arbetsförhållandet begynte, icke i betraktande, därest icke arbetsförhållandet under detta kalenderår fortgått minst sex månader. Kan tre kalenderår sålunda väljas, lämnas av dessa år det år, under vilket arbetsförtjänsterna i medeltal per månad äro de lägsta, obeaktat, och kan fyra kalenderår väljas, lämnas jämväl det år, under vilket arbetsförtjänsterna i medeltal per månad äro de största, obeaktat. Har arbetsförhållandet

fortgått endast under ett kalenderår, anses såsom pensionsgrundande lön det månatliga medelbeloppet av arbetsförtjänsterna. Vid bestämmandet av den pensionsgrundande lönen tages likväl icke i betraktande tid, för vilken arbetstagare uppburit i 6 § 1 mom. avsedd invalidpension.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1978.

Helsingfors den 28 oktober 1977.

Republikens President

Social- och hälsovårdsminister

Denna lag tillämpas vid bestämmandet av den pensionsgrundande lönen på arbetsförhållande, vilket upphört efter lagens ikraftträdande. Infaller likväl det kalenderår, under vilket de i enlighet med 9 § 1 mom. justerade arbetsförtjänsterna per månad är de största, före denna lags ikraftträdande, tillämpas 7 § 1 mom. sådant det lyder i lag av den 29 december 1972 (934/72). Denna lag tillämpas likväl icke på pensionsfall, som inträffat före lagens ikraftträdande.

Lag

angående ändring av 7 § lagen om pension för arbetstagare.

I enlighet med riksdagens beslut ändras 7 § 1 mom. lagen den 8 juli 1961 om pension för arbetstagare, sådant det lyder i lag av den 29 december 1972 (934/72), som följer:

Gällande lag.

7 §.

Den pensionsgrundande lönen bestämmes särskilt för sig för ettvarit arbetsförhållande genom att av de högst fyra senaste kalenderår, under vilka arbetsförhållandet fortgått, *de två år väljas, under vilka de i enlighet med 9 § justerade arbetsförtjänsterna i medeltal per månad äro de största, och genom att därefter medelbeloppet per månad av de på förenämnda sätt justerade, sammanlagda arbetsförtjänsterna under dessa år uträknas.* Har arbetsförhållandet fortgått under flera än två kalenderår, tages *likväl det kalenderår, under vilket arbetsförhållandet begynte, icke i betraktande vid bestämmandet av den pensionsgrundande lönen, därest icke arbetsförhållandet under detta år fortgått minst sex månader.* Har arbetsförhållandet fortgått endast under ett kalenderår, anses såsom pensionsgrundande lön det månatliga medelbeloppet av *de erhållna arbetsförtjänsterna.* Vid bestämmandet av den pensionsgrundande lönen tages *likväl icke i betraktande tid, för vilken arbetstagare uppburit i 6 § 1 mom. avsedd invalidpension.*

Förslag.

7 §.

Den pensionsgrundande lönen bestämmes särskilt för sig för ettvarit arbetsförhållande genom att *uträkna medelbeloppet per månad av de i enlighet med 9 § 1 mom. justerade, sammanlagda arbetsförtjänsterna under de två kalenderår, vilka på nedannämnda sätt valts av de högst fyra senaste kalenderår, under vilka arbetsförhållandet fortgått.* Har arbetsförhållandet fortgått under flera än två kalenderår, tages *det år, under vilket arbetsförhållandet begynte, icke i betraktande, därest icke arbetsförhållandet under detta kalenderår fortgått minst sex månader.* *Kan tre kalenderår sålunda väljas, lämnas av dessa år det år, under vilket arbetsförtjänsterna i medeltal per månad äro de lägsta, obeaktat, och kan fyra kalenderår väljas, lämnas jämväl det år, under vilket arbetsförtjänsterna i medeltal per månad äro de största, obeaktat.* Har arbetsförhållandet fortgått endast under ett kalenderår, anses såsom pensionsgrundande lön det månatliga medelbeloppet av arbetsförtjänsterna. Vid bestämmandet av den pensionsgrundande lönen tages *likväl icke i betraktande tid, för vilken arbetstagare uppburit i 6 § 1 mom. avsedd invalidpension.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1978.

Denna lag tillämpas vid bestämmandet av den pensionsgrundande lönen på arbetsförhållande, vilket upphört efter lagens ikraftträdande. Infaller likväl det kalenderår, under vilket de i enlighet med 9 § 1 mom. justerade arbetsförtjänsterna per månad är de största, före denna lags ikraftträdande, tillämpas 7 § 1 mom. sådant det lyder i lag av den 29 december 1972 (934/72). Denna lag tillämpas likväl icke på pensionsfall, som inträffat före lagens ikraftträdande.